

PRESSUPOSTOS 89: TRANSFERÈNCIES SOTA CONTROL D'UN GOVERN QUE OFEGA

L'estat manté a ratlla el finançament autonòmic

Un any més, els pressupostos autonòmics han evidenciat que l'administració central continua decidint quin és el grau d'autogovern financer que es pot atorgar a cada govern autonòmic. El resultat: un raquític marge d'acció i un control quasi absolut sobre les transferències

Albert Vicent

L'elaboració dels pressupostos autonòmics per al 89 al Principat, les Balears i el País Valencià posa de manifest que l'autogovern no és possible sense un canvi radical per part de l'administració central. La falta de recur-

sos propis, la quasi nul·la gestió del sistema impositiu i l'excessiu condicionament per part de l'estat a l'hora de concedir les transferències deixen un escàs marge d'actuació als governs autonòmics.

Així les coses, els respectius responsables de la política econòmica a cadascuna de les autonomies dels Països Ca-

talans, coincideixen a assenyalar que s'ha de modificar el sistema de finançament. Per a Ramon Trias, conseller d'Economia i Hisenda del Principat, l'administració perifèrica s'enfronta amb massa problemes en proporció als recursos que se li atorguen. El seu homòleg a les Illes, Alexandre Forcades, assenjala que la filosofia que inspira

la política econòmica del govern central està directament enfrontada amb l'autogovern. Finalment, sense arribar a postures semblants, el conseller valencià Antoni Birlanga, aconsella la revisió del pla de finançament autonòmic. L'administració central, però, continua utilitzant la Ley de Financiación de las Comunidades Autónomas (LOFCA) com un mitjà per a controlar unes autonomies que ofereixen més que no donen.

D'altra banda, si bé l'estat, al llarg dels darrers anys, ha anat desprenent-se de competències, transferint partides tan importants com ensenyament, sanitat o obres públiques, el cert és que els diferents governs, amb la recepció d'aquestes àrees, han heretat també problemes infraestructurals enquistats durant moltes dècades. El ciutadà ha vist com les competències canvien de mà i, en conseqüència, ha variat també la destinació de les seues demandes, de manera que la responsabilitat política de resoldre els problemes més pròxims al ciutadà ha estat igualment transferida.

La cadena, però, s'ha trencat, a l'hora de cedir l'estat el control sobre els ingressos més substancials, com ara l'impost sobre la renda de les persones físiques o l'impost de valor afegit. En aquest punt el govern central s'ha mantingut ferm, de manera que la majoria dels ingressos continuen passant per Madrid, és a dir, que continuen estant essencialment centralitzats.

Els pressupostos autonòmics són la peça clau de les autonomies, la pedra filosofal que converteix l'autogovern econòmic en autogovern polític. En les actuals condicions, tant a les Illes com al Principat o al País Valencià se'ls nega la suficiència financera i, per tant, l'autogovern. Les radiografies econòmiques que presenta cada any l'elaboració pressupostària continuen evidenciant que el govern central ha cedit àrees d'actuació sense acompanyar-les dels recursos que ell mateix controlava abans de transferir-les.

Per resoldre aquest litigi, el conseller illenc, A. Forcades, proposa el desenvolupament d'un federalisme fiscal. R. Trias advoca perquè l'estat cedesca el control sobre part dels ingressos. Finalment, la sintonia política amb el govern central fa que Antoni Birlanga declare que fins el 91, any en què finalitzarà la vigència del Pla de finançament autonòmic, cal actuar amb responsabilitat. De moment, els respectius governs autonòmics han quedat reduïts, quasi exclusivament, a ser simples intermediaris entre Madrid i els receptors de les transferències. □

SANITAT, EDUCACIÓ I OBRES PÚBLIQUES CONCENTREN EL 72% DE LES DESPESES AL PAÍS VALENCIÀ

Madrid governa, València administra

Malgrat registrar un increment del 22%, els pressupostos de la Generalitat valenciana per a 1989 continuen marcats pel condicionament de les partides transferides des de l'Administració Central i un escàs marge de capacitat impositiva pròpia. Les inversions continuen sota el PEV II.

Albert Vicent

Un any més els pressupostos de la Generalitat valenciana evidencien l'escàs marge de maniobrabilitat que el govern valencià té per a gestionar els seus ingressos. Els 460.001 milions de pessetes que equilibren els capítols de despeses i ingressos són, a l'hora de la gestió i la inversió, molts menys.

De fet, tan sols un 15,3% dels ingressos provenen de la recaptació d'impostos, que és la forma autònoma de finançament que atorga una certa independència econòmica a la Generalitat. En total són 70.415 els milions de pessetes que tenen el seu origen en el sistema impositiu, com ara els impostos directes (sobre successions i patrimoni de persones físiques), els impostos indirectes (transmissions patrimonials, actes jurídics documentats i impost sobre el bingo), les taxes, els ingressos patrimonials i l'alienació d'inversions reals.

Un 15,3% que contrasta amb el 81,6% que representen els ingressos originats per les transferències que l'estat confereix a l'autonomia valenciana per a 1989. Entre les transferències corrents (354.952,5 milions) i les transferències de capital (20.457,4 milions) representen un total de 375.409,9 milions, en els quals la Generalitat tan sols actua com a entitat receptora, sense capacitat per a modificar-los.

Fins i tot, la competència del govern valencià per a gestio-

nar-los també està condicionada. Així, d'aquest milionari capítol doble, el 69% ja té una destinació prefixada per la mateixa condició de la transferència: 31.634,1 milions estan adjudicats a diferents conselleries per la seua condició de subvencions finalistes; 168.505,1 milions provenen de la Seguretat Social i tenen per destinació el Servei Valencià de Salut, via Conselleria de Sanitat i Consum. Finalment, els 61.710 milions provinents del Fons de Cooperació Municipal ingressaran als comptes de la Generalitat per a ser immediatament redistribuïts entre les corporacions locals.

Inversions marcades pel PEV II

El marc econòmic de l'any pròxim continua condicionat per diferents factors, el primer dels quals, el Pla Eco-

